

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av bokföringslagen och revisionslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av bokföringslagen och revisionslagen (RP 99/2023 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande och till finansutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- finansutskottet FiUU 1/2024 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande sakkunnig Timo Kaisanlahti, arbets- och näringsministeriet
- chefsjurist Pasi Horsmanheimo, Patent- och registerstyrelsen
- skattedirektör Anita Isomaa, Finlands näringsliv rf
- skatteexpert Saara Hietanen, Finnwatch rf
- verksamhetsledare Sanna Alakare, Finlands Revisorer rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Skatteförvaltningen
- Bokföringsnämnden
- Centralhandelskammaren.

Inget yttrande av

- Teknologindustriin rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att bokföringslagen och revisionslagen ändras. Genom förslaget genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv avseende offentliggörande av inkomstskatteuppgifter för vissa företag och filialer.

Betänkande EkUB 4/2024 rd

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. Bestämmelserna om rapportering av inkomstskatteuppgifter ska på det sätt som förutsätts i direktivet tillämpas för räkenskapsperioder som börjar den 22 juni 2024 eller därefter.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Propositionen hänför sig till det nationella genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2101 om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller offentliggörande av inkomstskatteuppgifter för vissa företag och filialer, det så kallade direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter. Direktivet gäller offentliggörande av landsspecifika inkomstskatterapporter och syftet med regleringen är att öka öppenheten och insynen. Vid behandlingen av direktivförslaget har ekonomiutskottet ansett att åtgärder för att öka öppenheten i företagsverksamheten kan understödjas men samtidigt betonat att företagens administrativa börda inte får öka i onödan (EkUU 22/2016 rd).

Skyldigheten att offentliggöra inkomstskatteuppgifter gäller koncerner och företag vars omsättning överstiger 750 miljoner euro. Enligt propositionen finns det i Finland cirka 50 företag eller koncerner som når upp till en omsättning på 750 miljoner euro, vilket förpliktar till landsspecifik rapportering av inkomstskatteuppgifter. Bestämmelserna i direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter är minimikrav till sin karaktär, och regleringen kan kompletteras i samband med det nationella genomförandet bland annat genom att utvidga kretsen av rapporteringsskyldiga till företag som underskrider den omsättning som föreskrivs i direktivet och genom att öka kraven på innehållet i rapporteringen. Propositionen innehåller inga nationella tilläggsbestämmelser om detta.

Sammantaget anser ekonomiutskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslagen i propositionen, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Temporärt undantag från offentliggörandet av uppgifter som ingår i rapporten om inkomstskatteuppgifter

Den föreslagna 7 b kap. 8 § i bokföringslagen gäller temporärt undantag från offentliggörandet av uppgifter som ingår i rapporten om inkomstskatteuppgifter. Direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter gör det möjligt att tillfälligt utelämna vissa uppgifter, om offentliggörandet skulle kunna medföra allvarig ekonomisk skada för de företag som avses i rapporten om inkomstskatteuppgifter. I rapporten ska det tydligt anges att offentliggörandet inte har ägt rum och ges en motiverad förklaring till detta förfaringsätt.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska uppgifter som temporärt inte har offentliggjorts presenteras i en senare rapport om inkomstskatteuppgifter senast två år efter det att uppgifterna utelämnades. Därefter kan bokföringsnämnden av särskilda skäl förlänga tidsfristen för utelämnande av uppgifter med högst tre år.

Betänkande EkUB 4/2024 rd

Sakkunniga har påpekat att den föreslagna tidsfristen på två år för undantag som görs på företags initiativ är för kort. De har därför föreslagit att den tidsfrist på fem år som direktivet medger tas in direkt i lagen utan att det förutsätts ett administrativt förfarande i bokföringsnämnden. Samtidigt har det vid utfrågningen också framförts att man helt och hållet bör avstå från det temporära undantaget eller åtminstone hålla sig till den föreslagna modellen med 2 plus 3 år. Finansutskottet har ansett att den regleringsmodell som regeringen föreslår är motiverad (FiUU 1/2024 rd).

Enligt direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter ska medlemsstaterna säkerställa att alla uppgifter som utelämnats offentliggörs i en senare rapport om inkomstskatteuppgifter, inom högst fem år från den dag då uppgifterna ursprungligen utelämnades. Bokföringsnämnden har i sitt yttrande konstaterat att det blir tydligare om uppgifter som temporärt utelämnats ska presenteras i enlighet med vad som föreskrivs i direktivet. Också ekonomiutskottet anser det motiverat att hålla fast vid den tidsfrist på fem år på initiativ av företag som direktivet möjliggör. Då kan man undvika onödigt byråkrati och eventuella konkurrensnackdelar för finländska företag. Utskottet föreslår följaktligen ändringar i 7 b kap. 8 § 2 mom.

Enligt propositionen ska det för att förhindra risken för missbruk finnas ett objektivt verifierbart skäl för avvikelserna, som ska protokollföras. Bedömningen av huruvida ett undantag är lagligt ska höra till revisorns uppgifter, som en del av granskningen av förvaltningen. I ett sakkunnigyttrande till utskottet har det framförts att den bedömning av lagligheten som revisorn gör inte kan omfatta en objektiv bedömning av orsaken till avvikelserna eller en bedömning av den kommersiella skada som offentliggörandet av uppgiften eventuellt medför. Utskottet betonar att det enbart är fråga om laglighetsövervakning liksom vid annan granskning av förvaltningen. Således har revisorn i sin granskning av förvaltningen till uppgift att säkerställa att det finns en sådan orsak till uppskovet som är behörigen behandlad och protokollförd i styrelsen.

Tid för upprättande samt offentliggörande av rapporten om inkomstskatteuppgifter

Enligt det föreslagna 7 b kap. 9 § 1 mom. i bokföringslagen ska rapporten om inkomstskatteuppgifter upprättas inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska rapporten om inkomstskatteuppgifter lämnas in för registrering inom tolv månader från utgången av räkenskapsperioden. Enligt direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter får rapporteringen utarbetas, offentliggöras och göras tillgänglig inom tolv månader från räkenskapsårets utgång.

I några sakkunnigyttranden till utskottet har det framförts att det i praktiken inte finns behov eller orsak att skärpa de tidsfrister som direktivet möjliggör bland annat i fråga om att upprätta en rapport om inkomstskatteuppgifter. Men det har också i ett sakkunnigyttrande framförts att tidsfristen för offentliggörande och registrering kan förkortas till sex månader.

Finansutskottet säger i sitt utlåtande att den land-för-land-rapport för beskattningen som upprättas med stöd av 14 d § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) ska lämnas till Skatteförvaltningen inom tolv månader från räkenskapsperiodens utgång. Enhetliga tidsfrister för upprättande av rapporterna bidrar till att minska den administrativa bördan för företagen. I det föreslagna 7 b kap. 7 § 1 mom. i bokföringslagen möjliggörs också att uppgifterna i den offentliga rapport om inkomstskatteuppgifter som avses i propositionen anges i enlighet med vad som ska följas i

Betänkande EkUB 4/2024 rd

land-för-land-rapporten för beskattningen. Med beaktande av dessa omständigheter anser utskottet det motiverat att också upprättandet och offentliggörandet av den offentliga rapporten om inkomstskatteuppgifter ska ha en tidsfrist på tolv månader.

Ekonomiutskottet påpekar att den tidsfrist på fyra månader som föreslås i 7 b kap. 9 § 1 mom. i bokföringslagen är ett nationellt tilläggskrav och att direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter inte förutsätter en sådan bestämmelse. Utskottet anser i likhet med finansutskottet att enhetliga tidsfrister kan användas för att bidra till att minska den administrativa bördan för företagen. För att undvika onödiga nationella tilläggsbestämmelser föreslår ekonomiutskottet ändringar i bestämmelsen om tid för upprättande samt registrering och offentliggörande av rapporten om inkomstskatteuppgifter.

Översyn av lagstiftningen

I ett sakkunnigyttrande till utskottet har uttryckts kritik över att man inte i samband med den föreslagna nationella lagstiftningen har använt möjligheten att föreskriva mer heltäckande om rapporteringskrav än enligt direktivet, där bestämmelserna innehåller minimikrav. Direktivet möjliggör bland annat att rapporteringsskyldigheterna utsträcks till att gälla alla länder där ett företag bedriver verksamhet, att den omsättningsgräns som bestämmer tillämpningsområdet i den nationella lagstiftningen fastställs till en lägre nivå än i direktivet och att företagen åläggs att rapportera också annat än de uppgifter som förutsätts i direktivet.

I propositionen konstateras det att ett grundläggande mål i processen med att utarbeta direktivet har varit att rapporterna till sitt informationsinnehåll ska vara enhetliga inom EES och att man därför har förhållit sig återhållsamt till att ställa ytterligare krav. Ekonomiutskottet betonar att det med tanke på bevarandet av lika konkurrensvillkor för företagen är motiverat att avhålla sig från onödiga nationella tilläggsbestämmelser i samband med genomförandet av direktivet.

Ekonomiutskottet anser att en eventuell utvidgning av tillämpningsområdet, en översyn av omsättningsgränsen och behoven av att utvidga vilka uppgifter som ska rapporteras bör bedömas under ledning av kommissionen för att situationen ska kunna avvägas i förhållande till andra EU- och EES-länder. Också finansutskottet konstaterar i sitt utlåtande att det är mest ändamålsenligt att de eventuella behoven av att utvidga tillämpningsområdet bedöms på EU-nivå istället för genom nationell reglering.

Utskottet konstaterar att kommissionen enligt artikel 48h i direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter senast den 22 juni 2027 ska lägga fram en rapport om efterlevnad och inverkan av rapporteringsskyldigheterna i fråga om inkomstskatteuppgifter, med beaktande av situationen på OECD-nivå, behovet av att säkerställa att det finns tillräcklig transparens och behovet av att bevara och säkerställa en konkurrenskraftig miljö för företag och privata investeringar. Rapporten ska särskilt se över och bedöma huruvida det vore lämpligt att utvidga skyldigheten att rapportera inkomstskatteuppgifter till att omfatta stora företag och stora koncerner och utöka innehållet i rapporten om inkomstskatteuppgifter till att omfatta ytterligare poster. I rapporten ska kommissionen också bedöma hur redovisningen av skatteinformation på aggregerad basis för tredjeländers skattejurisdiktioner och det tillfälliga utelämnandet av skatteuppgifter inverkar på direktivets ändamålsenlighet.

Betänkande EkUB 4/2024 rd

Senast sommaren 2027 ska kommissionen lägga fram en rapport om översynen för Europaparlamentet och rådet, vid behov åtföljd av ett lagstiftningsförslag. Ekonomiutskottet ser det som viktigt att det i direktivet har uppställts en uttrycklig skyldighet för kommissionen att granska hur EU-lagstiftningen fungerar och om den eventuellt behöver ändras.

DETALJMOTIVERING

1 Lagen om ändring av bokföringslagen

7 b kap. 1 §. Tillämpningsområde. Enligt det föreslagna 2 mom. förfaller skyldigheten att upprätta en rapport om inkomstskatteuppgifter, om det gränsvärde som nämns i 1 mom. har uppnåtts eller underskridits både under den avslutade och den omedelbart föregående räkenskapsperioden. Ekonomiutskottet anser att formuleringen av bestämmelsen inte är lyckad. Enligt uppgift gäller bestämmelsen situationer där omsättningen är lika med eller mindre än 750 miljoner euro. Därför föreslår utskottet att 2 mom. förtydligas.

7 b kap. 2 §. Tillämpning på moderföretag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Utskottet föreslår att ett skrivfel rättas i 3 mom. i den finska lagtexten.

7 b kap. 7 §. Rapporteringsmodeller och elektroniskt rapporteringsformat. Utskottet föreslår en teknisk ändring i 1 mom.

7 b kap. 8 §. Temporärt undantag från offentliggörandet av uppgifter som ingår i rapporten om inkomstskatteuppgifter. Ekonomiutskottet föreslår att det i 2 mom. föreskrivs om ett högst femårigt undantag på initiativ av företaget på det sätt som direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter möjliggör. Samtidigt slopas den uppgift som i propositionen föreslås för bokföringsnämnden i undantagsförfarandet som onödig.

7 b kap. 9 §. Tid för upprättande samt registrering och offentliggörande av rapporten om inkomstskatteuppgifter. Ekonomiutskottet anser det vara ändamålsenligt att också upprättandet av den offentliga rapporten om inkomstskatteuppgifter följer den tidsfrist på tolv månader som direktivet tillåter. Således föreslås det att 1 mom. stryks och att den bestämmelse som blir 1 mom. kompletteras.

Enligt det bemyndigande som blir 2 mom. meddelar Patent- och registerstyrelsen närmare föreskrifter om hur anmälan kan lämnas elektroniskt. Ekonomiutskottet anser det vara ändamålsenligt att bestämmelsen förenhetligas så att den motsvarar ordalydelsen i 7 kap. 25 § 3 mom. i bokföringslagen, som gäller mottagande av handlingar som hänför sig till hållbarhetsrapporteringen.

Dessutom föreslås en teknisk korrigerings i den finska paragrafrubriken.

8 kap. 1 §. Främjande av lagens syfte samt tillsyn. På grund av den ändring som föreslås i 7 b kap. 9 § föreslås det att också hänvisningen i 8 kap. 1 § 4 mom. ändras.

Betänkande EkUB 4/2024 rd

2 Lagen om ändring av revisionslagen

3 kap. 5 c §. Yttrande om rapporten om inkomstskatteuppgifter. Enligt förslaget ska en ny 5 b § fogas till 3 kap. En paragraf med samma nummer ingår emellertid redan i den gällande lagen. Således bör det till lagen fogas i stället en ny 5 c § och därför bör också ingressen och ikraftträdandebestämmelsen ändras.

I ett sakkunnigyttrande till utskottet har det framförts att det utifrån 1 mom. 1 punkten är oklart om yttrande ska lämnas om varje aktiebolag och andelslag eller endast om dem vars omsättning under två på varandra följande räkenskapsperioder uppgår till mer än 750 miljoner euro. Enligt uppgift begränsas det yttrande om skyldigheten att upprätta en rapport om inkomstskatteuppgifter som avses i direktivet endast till företag som omfattas av tillämpningsområdet för 7 b kap. i bokföringslagen. Utskottet föreslår därför att paragrafen förtydligas och att ett nytt 3 mom. fogas till bestämmelsen om yttrande om rapporten om inkomstskatteuppgifter.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 99/2023 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av bokföringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i bokföringslagen (1336/1997) rubriken för 1 kap. 6 § samt
fogas till 1 kap. 6 § ett nytt 3 mom., till 1 kap. nya 10 och 11 §, till lagen ett nytt 7 b kap., till 8 kap. 1 §, sådant det lyder i lag 1620/2015, nya 4–6 mom. och till 8 kap. en ny 4 a § som följer:

Betänkande EkUB 4/2024 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser

6 §

Koncernföretag, moderföretag och dotterföretag samt fristående företag

Med fristående företag avses i 7 b kap. en bokföringsskyldig som inte hör till en koncern.

10 §

Yttersta moderföretag

I denna lag avses med yttersta moderföretag det moderföretag vars koncernbokslut omfattar flest företag som hör till samma koncern som moderföretaget.

11 §

Skattejurisdiktion

I denna lag avses med skattejurisdiktion en stat eller en icke-statlig jurisdiktion med autonomi när det gäller att uppbära skatt på företags inkomster.

7 b kap.

Rapport om inkomstskatteuppgifter

1 §

Tillämpningsområde

Ett yttersta moderföretag är skyldigt att upprätta, offentliggöra och göra tillgänglig en sådan rapport om inkomstskatteuppgifter för den avslutade räkenskapsperioden som avses i detta kapitel, om det yttersta moderföretagets omsättning enligt koncernbokslutet har överskridit gränsvärdet 750 miljoner euro både under den avslutade och den omedelbart föregående räkenskapsperioden. Samma skyldighet gäller ett fristående företag vars omsättning enligt bokslutet har överskridit ovannämnda gränsvärde både under den avslutade och den omedelbart föregående räkenskapsperioden.

Skyldigheten att upprätta en rapport om inkomstskatteuppgifter förfaller, om **omsättningen enligt koncernbokslutet är 750 miljoner euro eller mindre** både under den avslutade och den omedelbart föregående räkenskapsperioden.

Betänkande EkUB 4/2024 rd

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på fristående företag eller yttersta moderföretag jämte koncernföretag eller dessas filialer, om de och deras fasta driftställen är belägna och varaktig affärsverksamhet bedrivs endast i Finland.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf gäller inte fristående företag som är skyldiga att utarbeta en rapport per land enligt artikel 89 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, och inte heller sådana yttersta moderföretag som i sina land-för-land-rapporter uppger uppgifter om verksamheterna för varje enskilt koncernföretag som ingår i koncernbokslutet.

2 §

Tillämpning på moderföretag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

När det bestämmande inflytandet över ett stort företag eller ett medelstort företag utövas av ett sådant yttersta moderföretag som finns utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, ska en rapport om inkomstskatteuppgifter offentliggöras eller göras tillgänglig för företagets avslutade räkenskapsperiod, om moderföretagets omsättning enligt koncernbokslutet under både den avslutade räkenskapsperioden och den omedelbart föregående räkenskapsperioden har överskridit det gränsvärde som nämns i 1 § 1 mom. Denna skyldighet förfaller, om gränsvärdet har underskridits både under den avslutade och den omedelbart föregående räkenskapsperioden.

För att fullgöra den skyldighet som avses i 1 mom. ska det stora företaget eller det medelstora företaget begära att det yttersta moderföretaget lämnar det de uppgifter som krävs i rapporten om inkomstskatteuppgifter. Om dessa uppgifter trots begäran inte fås, ska dotterföretaget upprätta, offentliggöra och tillgängliggöra en rapport om inkomstskatteuppgifter av de uppgifter som det förfogar över, har fått och har inhämtat samt till rapporten foga ett yttrande om att moderföretaget inte har tillgängliggjort de behövliga uppgifterna.

Om ett moderföretag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet utövar bestämmande inflytande över två eller flera sådana företag som avses i 2 mom., gäller den skyldighet som anges i det momentet det företag vars omsättning enligt det senaste bokslutet är störst.

3 §

Tillämpning på finländska filialer till företag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Om ett företag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har en filial i Finland, ska det för dess avslutade räkenskapsperiod eller, om inte företaget är fristående, för den avslutade räkenskapsperioden för det yttersta moderföretaget utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet offentliggöras och tillgängliggöras en rapport om inkomstskatteuppgifter, om det gränsvärde som avses i 1 § 1 mom. har överskridits både under den avslutade räkenskapsperioden och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden i företaget eller, om inte företaget är fristående, i dess yttersta moderföretag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Denna skyldighet förfaller, om gränsvärdet har underskridits i filialen både under den avslutade och den omedelbart föregående räkenskapsperioden.

Filialens företrädare ska begära att det företag som avses i 1 mom. lämnar företrädaren de uppgifter som krävs i rapporten om inkomstskatteuppgifter. Om företrädaren trots begäran inte får

Betänkande EkUB 4/2024 rd

dessa uppgifter, ska företrädaren upprätta, offentliggöra och tillgängliggöra en rapport om inkomstskatteuppgifter av de uppgifter som företrädaren förfogar över, har fått och har inhämtat samt till rapporten foga ett yttrande om att företaget inte har tillgängliggjort de behövliga uppgifterna.

Om ett i 1 mom. avsett företag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller, om inte företaget är fristående, dess yttersta moderföretag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet utövar bestämmande inflytande över ett finländskt stort företag eller medelstort företag, ska i stället för denna paragraf iakttas vad som föreskrivs i 2 §.

4 §

Företräde för en rapport om inkomstskatteuppgifter som ett företag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har upprättat själv

Bestämmelserna i 2 och 3 § tillämpas inte, om ett företag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller, om inte företaget är fristående, dess yttersta moderföretag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet senast 12 månader efter bokslutsdagen offentliggör en rapport om inkomstskatteuppgifter som

1) innehåller de uppgifter som i detta kapitel förutsätts av rapporten om inkomstskatteuppgifter samt därtill, som identifieringsuppgifter, namnet på och hemorten för det finländska företaget eller den filial i Finland som offentliggjort rapporten, och

2) kostnadsfritt finns tillgänglig på minst ett av Europeiska unionens officiella språk och i maskinläsbart elektroniskt rapporteringsformat.

5 §

Undvikande av skyldigheter som gäller rapporten om inkomstskatteuppgifter

Om Patent- och registerstyrelsen anser att det enda syftet med ett dotterföretags eller en filials verksamhet är att kringgå skyldigheten enligt 2 eller 3 §, ska den skriftligen uppmana dotterföretaget eller filialen att offentliggöra och tillgängliggöra en rapport om inkomstskatteuppgifter. Patent- och registerstyrelsen ska på tjänstens vägnar anteckna uppmaningen i handelsregistret.

6 §

Innehållet i rapporten om inkomstskatteuppgifter

I rapporten om inkomstskatteuppgifter ska

- 1) de företag som ingår i rapporten om inkomstskatteuppgifter specificeras, och
- 2) de sammanlagda uppgifterna om resultat och betald inkomstskatt för de företag som avses i 1 punkten presenteras per medlemsstat och jurisdiktion.

Närmare bestämmelser om lämnande av de uppgifter som avses i 1 mom. i rapporten om inkomstskatteuppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande EkUB 4/2024 rd

7 §

Rapporteringsmodeller och elektroniskt rapporteringsformat

Rapporten om inkomstskatteuppgifter får utarbetas med iakttagande av instruktionerna i avsnitt III **punkterna** B och C i bilaga III till rådets direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG.

I rapporten om inkomstskatteuppgifter ska det nämnas huruvida de instruktioner som avses i 1 mom. eller den förordning av statsrådet som det föreskrivs om i 6 § har följts vid upprättandet av rapporten.

Rapporten om inkomstskatteuppgifter ska upprättas i enlighet med den mall och med iakttagande av det elektroniska rapporteringsformat som fastställs i en sådan genomförandeakt av kommissionen som antagits med stöd av artikel 48c.4i redovisningsdirektivet.

8 §

Temporärt undantag från offentliggörandet av uppgifter som ingår i rapporten om inkomstskatteuppgifter

Uppgifter som annars ska offentliggöras enligt artikel 48c.2 eller 48c.3 i redovisningsdirektivet får temporärt utelämnas, om offentliggörandet skulle kunna medföra allvarig ekonomisk skada för de företag som avses i rapporten om inkomstskatteuppgifter. I rapporten ska det tydligt anges att offentliggörandet inte har ägt rum och ges en motiverad förklaring till detta förfaringsätt.

Uppgifter som på det sätt som anges i 1 mom. temporärt inte har offentliggjorts ska presenteras i en senare rapport om inkomstskatteuppgifter senast **fem** år efter det att uppgifterna utelämnades. ~~Av särskilda skäl kan bokföringsnämnden på ansökan av ett företag som avses i rapporten besluta förlänga tidsfristen för utelämnande av uppgifter i samband med offentliggörande med högst tre år. Nämndens beslut ska tydligt anges i rapporten.~~

Med undantag av vad som föreskrivs i denna paragraf får en uppgift som avses i artikel 48c.5 i redovisningsdirektivet inte utelämnas, om de hänför sig till skattejurisdiktioner som förtecknas i bilagorna I och II till rådets slutsatser om EU:s reviderade förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet.

Med undantag av vad som föreskrivs i denna paragraf får företag inte avvika från de skyldigheter att offentliggöra information som det föreskrivs om i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG.

9 §

Tid för upprättande samt registrering och offentliggörande av rapporten om inkomstskatteuppgifter

~~Rapporten om inkomstskatteuppgifter ska upprättas inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång.~~

Betänkande EkUB 4/2024 rd

Rapporten om inkomstskatteuppgifter ska upprättas och lämnas in för registrering i enlighet med 3 kap. 9 § inom 12 månader från utgången av den räkenskapsperiod som rapporten avser.

På anmälan tillämpas lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Anmälan ska certifieras med en elektronisk underskrift eller på något annat godtagbart sätt. ~~Patent- och registerstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om på vilket sätt anmälan kan lämnas in på elektronisk väg.~~ Trots vad som i 7 § 3 mom. föreskrivs om elektroniskt rapporteringsformat anges genom det beslut av Patent- och registerstyrelsen som avses i 1 § 3 mom. i handelsregisterlagen de tekniska faktorer som ska iakttas för att Patent- och registerstyrelsen ska ta emot anmälan.

Den som på det sätt som avses i 1–3 § är skyldig att upprätta en rapport om inkomstskatteuppgifter ska inom den tid som nämns i 1 mom. offentliggöra den på sin webbplats så att den avgiftsfritt blir tillgänglig för allmänheten. Rapporten ska fortlöpande hållas tillgänglig i minst fem år.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf tillämpas också på de yttranden som avses i 2 § 2 mom. och 3 § 2 mom.

10 §

Ansvar för rapporten om inkomstskatteuppgifter

Bestämmelser om det ansvar som styrelseledamöter och medlemmar av andra motsvarande organ samt verkställande direktören har för bokslutet och verksamhetsberättelsen finns i de lagar som gäller respektive juridiska person. Samma ansvar gäller även i fråga om rapporten om inkomstskatteuppgifter.

De personer som avses i 1 mom. är skyldiga att i enlighet med sina bästa kunskaper och färdigheter säkerställa att rapporten om inkomstskatteuppgifter upprättas, registreras och offentliggörs i enlighet med vad som föreskrivs i detta kapitel.

Vad som föreskrivs i 2 mom. tillämpas också på företrädaren för en filial.

11 §

Valutakurs

Omsättningen i ett koncernbokslut eller bokslut som upprättats i någon annan valuta än euro omvandlas till ett eurobelopp med iakttagande av köpkursen på bokslutsdagen för företaget i fråga.

Betänkande EkUB 4/2024 rd

8 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Främjande av lagens syfte samt tillsyn

Om en person som avses i 7 b kap. 10 § åsidosätter skyldigheten enligt ~~7 b kap. 9 § 1~~ mom. i det kapitlet att lämna in en rapport om inkomstskatteuppgifter för registrering eller försummar att iaktta en uppmaning enligt 7 b kap. 5 §, kan Patent- och registerstyrelsen ålägga personen att lämna in rapporten om inkomstskatteuppgifter för registrering inom en tid som Patent- och registerstyrelsen bestämmer. Bestämmelser om vite finns i viteslagen. I ett beslut genom vilket vite har förelagts får ändring inte sökas.

Om rapporten om inkomstskatteuppgifter trots en i 4 mom. avsedd uppmaning inte har lämnats in för registrering inom ett år från utgången av räkenskapsperioden, ska Patent- och registerstyrelsen förordna att

1) det i 7 b kap. 1 § avsedda yttersta moderföretaget eller i 7 b kap. 2 § avsedda dotterföretaget försätts i likvidation eller avförs ur handelsregistret med iakttagande av vad som föreskrivs i 20 kap. 4 § i aktiebolagslagen och 23 kap. 4 § i lagen om andelslag, eller

2) den filial som avses i 7 b kap. 3 § avförs ur handelsregistret.

Ett sådant förordnande som avses i 5 mom. ska meddelas, om det inte innan ärendet avgörs visas att det inte längre finns någon grund för det.

4 a §

Registreringsförseelse som gäller rapport om inkomstskatteuppgifter

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar att registrera en rapport om inkomstskatteuppgifter inom den tid som anges i 7 b kap. 9 § ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *registreringsförseelse som gäller rapport om inkomstskatteuppgifter* dömas till böter.

Till straff döms inte om förseelsen är ringa.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 7 b kap. i denna lag tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 22 juni 2024 eller därefter.

2.

Lag

om ändring av revisionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 3 kap. i revisionslagen (1141/2015) en ny 5 c § och till 7 kap. 6 § ett nytt 5 mom. som följer:

3 kap.

Revisionens innehåll

5 c §

Yttrande om rapporten om inkomstskatteuppgifter

Revisionsberättelsen ska även innehålla ett yttrande om

1) huruvida ett aktiebolag eller andelslag var skyldigt att registrera och offentliggöra en i 7 b kap. i bokföringslagen avsedd rapport om inkomstskatteuppgifter för den räkenskapsperiod som omedelbart föregick den räkenskapsperiod som avslutats, och

2) huruvida registreringen och offentliggörandet enligt 1 punkten har gjorts på det sätt som föreskrivs i bokföringslagen.

Om registreringen eller offentliggörandet av rapporten om inkomstskatteuppgifter inte har gjorts i enlighet med bokföringslagen, ska revisorn separat underrätta Patent- och registerstyrelsen om sin revisionsberättelse. Patent- och registerstyrelsen kan genom beslut bestämma om det underrättelseförfarande som avses i detta moment.

Yttranden enligt 1 mom. ska lämnas om företag som hör till tillämpningsområdet för 7 b kap. i bokföringslagen.

Betänkande EkUB 4/2024 rd

7 kap.

Styrning, utveckling och tillsyn

6§

Tillsättande av revisionsnämnden och revisionsnämndens sammansättning

Grunderna för arvoden till de personer som avses i 1 mom. bestäms genom beslut av arbets- och näringsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 3 kap. 5 c § i denna lag tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 22 juni 2024 eller därefter.

Helsingfors 20.3.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sakari Puisto saf
medlem Noora Fagerström saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Mai Kivelä vänst
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Helena Marttila sd
medlem Pia Sillanpää saf
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
medlem Juha Viitala sd
ersättare Aleksi Jäntti saml
ersättare Vesa Kallio cent
ersättare Teemu Kinnari saml
ersättare Jorma Piisinen saf
ersättare Minna Reijonen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Maiju Tuominen.

Betänkande EkUB 4/2024 rd

Reservation

Reservation

Motivering

I propositionen föreslås det att bokföringslagen och revisionslagen ändras. Genom förslaget genomförs ett direktiv av Europaparlamentet och rådet som gäller offentlig landsspecifik rapportering av inkomstskatteuppgifter och vissa andra nyckeltal som beskriver affärsverksamheten för vissa internationellt verksamma företag och deras filialer (nedan direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter).

Att de multinationella koncernerna måste ange sina uppgifter om skattebetalning och andra centrala affärsuppgifter specifikt per land har varit en av de viktigaste reformerna i regleringen för att eliminera storföretagens aggressiva skatteplanering och stärka samfundsskattebasen. Regleringen har genomförts stegvis i Europa och på andra håll i världen efter den globala finanskrisen, till stor del på basis av arbete som utförts inom OECD. Till exempel många icke-statliga organisationer och forskare har aktivt tagit upp idén om landsspecifik bokföring sedan början av 2000-talet.

Den landsspecifika rapporteringen till skattemyndigheterna blev obligatorisk också i Finland redan vid ingången av 2017 till följd av EU-reglering (14 d § i lagen om beskattningsförfarande). I samband med riksdagsbehandlingen av lagförslaget lämnade företrädarna för socialdemokraterna, de gröna och vänsterförbundet en reservation till finansutskottets betänkande (FiUB 18/2016 rd). I reservationen ingick följande uttalande:

”Riksdagen förutsätter att Finland i EU främjar en gemensam lagstiftning där offentligheten för land-för-land-rapporter utvidgas bland annat till bolagets egen webbplats, där tillämpningsområdet för land-för-land-rapporterna utvidgas till alla bolag som är skyldiga att anmäla internprissättning (omsättningsgräns 50 miljoner euro), där information måste presenteras i större omfattning (inklusive affärsvinst), där tidsfristen för att lämna anmälan fastställs till 6 månader och där sanktionerna för försummelser är mer ändamålsenliga än i nuläget.”

Den nu aktuella propositionen grundar sig på ett EU-direktiv vars första version offentliggjordes 2016 och det slutliga direktivet 2021. Direktivet och lagförslaget tillgodoser också det regleringsbehov i fråga om offentlighet som efterlysts i den föreslagna klämman ovan.

Syftet med regleringen som förpliktar till offentliggörande av landsspecifika bokföringsuppgifter är att öka öppenheten, insynen och ansvarstagandet i den multinationella företagsverksamheten och att förebygga aggressiv skatteplanering. Tanken är att en uppdelning efter land synliggör arrangemang för att på ett konstlat sätt överföra skulder, tillgångar och vinster inom en multinationell koncern för att minimera skatterna. Offentlighet är viktigt för att inte bara skattemyndigheterna utan också forskare, icke-statliga organisationer, journalister, andra experter och allmänheten ska kunna bedöma om de multinationella företagens skattebetalning är korrekt.

Betänkande EkUB 4/2024 rd

Reservation

Skatteflykt från storföretagens sida drabbar de stater som förlorar skatteintäkter och deras medborgare samt mindre och hederliga företag, när skattesmitande aktörer får konkurrensfördelar i förhållande till dem.

Rapporteringens omfattning och nationell tilläggsreglering

Direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter ålägger multinationella företag att i samband med sitt bokslut årligen offentliggöra följande uppgifter per land för EU-länderna: verksamhetens art, antalet anställda, nettoomsättningen inklusive omsättningen för närstående parter, vinst eller förlust före skatt, inkomstskatter som uppburits i den staten under innevarande år, betalda inkomstskatter och beloppet av vinstmedel som uppburits. När det gäller länder utanför EU ska uppgifterna lämnas på koncernnivå, så då ska de inte rapporteras per land. Dessutom kräver Europeiska kommissionen landsspecifik rapportering av länder utanför EU som den anser vara uppenbara skatteparadis eller stater som tillämpar finansiell sekretess.

Rapporteringskravet gäller EU-företag med en årlig omsättning på minst 750 miljoner euro. Det gäller också medelstora och stora dotterföretag som är etablerade i EU och som kontrolleras av en koncern utanför EU ("yttersta moderföretag") vars omsättning överstiger 750 miljoner euro. Ett sådant dotterföretag ska årligen offentliggöra en rapport om inkomstskatteuppgifterna för koncernens moderföretag. Motsvarande skyldighet gäller också medelstora och stora filialer till sådana företag, om koncernen i fråga inte har något sådant medelstort eller stort dotterföretag inom EU som berörs av skyldigheten.

Bestämmelserna i direktivet om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter är lagtekniskt sett minimikrav, och EU-länderna kan nationellt genomföra mer ambitiösa bestämmelser än den miniminivå som direktivet medger. Finland kan alltså exempelvis sänka omsättningsgränsen eller förutsätta att mer heltäckande uppgifter blir offentliga. Detta kommer dock inte att ske.

Den enda egentliga bestämmelse i propositionen som överskrider miniminivån i direktivet gäller tidsfristen för rapportering, och också denna förbättring vill majoriteten i ekonomiutskottet stryka. Utskottet förlänger också tiden från två till fem år efter vilken ett företag ska offentliggöra uppgifter som tillfälligt inte har offentliggjorts, eftersom detta kunde ha medfört allvarlig ekonomisk skada för företagen. Vi stöder inte utskottets ändringar.

Vi anser däremot att det vore motiverat att i större utsträckning utnyttja det nationella handlingsutrymmet. Direktivet är ett välkommet steg framåt, men det kan inte i sin slutliga form anses uppfylla förväntningarna och förhoppningarna. Direktivet lämpar sig för ett alltför litet antal stora företag, dess geografiska täckning är otillräcklig och de uppgifter som krävs för direktivet räcker inte till för att bedöma om företagens skattebetalning är korrekt.

Som det framkommit också vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning kommer endast 30 procent av världens länder att omfattas av landsspecifik rapportering. Rapporteringsskyldigheten borde gälla koncernens alla verksamhetsländer och beskattningsområden.

På grund av den alltför höga omsättningsgränsen på 750 miljoner euro gäller rapporteringsskyldigheten inte 95 procent av EU-företagen, bland dem också en betydande del av storföretagen. I

Betänkande EkUB 4/2024 rd Reservation

Finland omfattas endast 50 företag av regleringen. Med tanke på målen för den offentliga lands-specifika rapporteringen vore det mer ändamålsenligt med en tillämpningsgräns som till exempel är förenlig med redovisningsdirektivet och definitionen av stora företag i bokföringslagen. (Ett stort företag är ett företag som uppfyller minst två av dessa tre villkor: omsättningsgränsen 40 miljoner, balansräkningen 20 miljoner euro, antalet anställda minst 250.) Då ligger tröskeln för åliggande också i linje med den lagstiftning som gäller öppenhet och insyn i banksektorn och gruvsektorn. En motsvarande korrigerings bör också göras i 14 d § i lagen om beskattningsförfarande, där det föreskrivs om de landsspecifika uppgifter som ska lämnas till myndigheterna.

Enligt propositionen har omsättningsgränsen inte sänkts i den nationella lagstiftningen, eftersom den nedre gränsen för Finland inte kan tillämpas på utländska koncerner som har filial i Finland och eftersom man inte vill avvika från den linje som man kommit överens om på EU-nivå. Vi anser att Finland bör vara en föregångare i arbetet mot urholkning av skattebaserna och i vidare bemärkelse när det gäller att främja företagsansvaret och öppenheten, varför det också i detta fall är motiverat med en nationell reglering som är mer ambitiös än miniminivån.

Även de i separat förordning definierade uppgifter som ska rapporteras bör utvidgas så att medborgare, journalister, forskare och organisationer får bättre förutsättningar att bedöma om storföretagens skattearrangemang är ändamålsenliga och hur skattebetalningen förhåller sig till företagens faktiska affärsverksamhet inom olika jurisdiktioner.

Den vanligaste motiveringen till genomförandet av miniminivån i regeringens och ekonomiskutskottets betänkande är att eftersom Europeiska kommissionen före utgången av juni 2027 måste utreda hur rapporteringsskyldigheten fullgörs i EU-länderna och mer allmänt i OECD-länderna, bör en eventuell utvidgning av skyldigheterna bedömas i detta sammanhang. Det är i sig positivt att direktivet förpliktar kommissionen att undersöka direktivets effekter. Detta eller de övriga skäl som regeringen föreslår undanröjer dock inte grunderna för att Finland i regleringen av skatteansvaret och insynen i den sektorsövergripande företagsverksamheten bör stå i främsta ledet och uppvisa ambitioner som är högre än miniminivån. Det faktum att inte alla länder gör samma sak är inte heller ett skäl till passivitet. Det finns inga uppgifter om innehållet i kommissionens rapport. Finlands erfarenheter som föregångare i fråga om insyn kunde dock också ge värdefull information och erfarenhet för denna bedömning.

Regeringen bör också förbinda sig att på eget initiativ bedöma hur det nationella genomförandet av direktivet lyckas i förhållande till de mål som uppställts för det och offentliggöra en utredning om detta senast i början av 2027.

Förslag

Vi föreslår

*att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 7 b kap. 8 och 9 § i lagförslag 1 med följande ändringar, (**Reservationens ändringsförslag**)*

*och att riksdagen godkänner ett uttalande. (**Reservationens förslag till uttalande**)*

Betänkande EkUB 4/2024 rd
Reservation

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag
om ändring av bokföringslagen

8 §

Temporärt undantag från offentliggörandet av uppgifter som ingår i rapporten om inkomstskatteuppgifter

Uppgifter som annars ska offentliggöras enligt artikel 48c.2 eller 48c.3 i redovisningsdirektivet får temporärt utelämnas, om offentliggörandet skulle kunna medföra allvarlig ekonomisk skada för de företag som avses i rapporten om inkomstskatteuppgifter. I rapporten ska det tydligt anges att offentliggörandet inte har ägt rum och ges en motiverad förklaring till detta förfaringsätt.

Uppgifter som på det sätt som anges i 1 mom. temporärt inte har offentliggjorts ska presenteras i en senare rapport om inkomstskatteuppgifter senast två år efter det att uppgifterna utelämnades. Av särskilda skäl kan bokföringsnämnden på ansökan av ett företag som avses i rapporten besluta förlänga tidsfristen för utelämnande av uppgifter i samband med offentliggörande med högst tre år. Nämndens beslut ska tydligt anges i rapporten.

Med undantag av vad som föreskrivs i denna paragraf får en uppgift som avses i artikel 48c.5 i redovisningsdirektivet inte utelämnas, om de hänför sig till skattejurisdiktioner som förtecknas i bilagorna I och II till rådets slutsatser om EU:s reviderade förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet.

Med undantag av vad som föreskrivs i denna paragraf får företag inte avvika från de skyldigheter att offentliggöra information som det föreskrivs om i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG.

Betänkande EkUB 4/2024 rd
Reservation

9§

Tid för upprättande samt registrering och offentliggörande av rapporten om inkomstskatteuppgifter

Rapporten om inkomstskatteuppgifter ska upprättas inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång.

Rapporten om inkomstskatteuppgifter ska ~~upprättas och~~ lämnas in för registrering i enlighet med 3 kap. 9 § inom 12 månader från utgången av den räkenskapsperiod som rapporten avser.

På anmälan tillämpas lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Anmälan ska certifieras med en elektronisk underskrift eller på något annat godtagbart sätt. Trots vad som i 7 § 3 mom. föreskrivs om elektroniskt rapporteringsformat, anges genom det beslut av Patent- och registerstyrelsen som avses i 1 § 3 mom. i handelsregisterlagen de tekniska faktorer som ska iakttas för att Patent- och registerstyrelsen ska ta emot de handlingar som avses i 1 mom..

Den som på det sätt som avses i 1–3 § är skyldig att upprätta en rapport om inkomstskatteuppgifter ska inom den tid som nämns i 1 mom. offentliggöra den på sin webbplats så att den avgiftsfritt blir tillgänglig för allmänheten. Rapporten ska fortlöpande hållas tillgänglig i minst fem år.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf tillämpas också på de yttranden som avses i 2 § 2 mom. och 3 § 2 mom.

Reservationens förslag till uttalande

1. Riksdagen förutsätter att regeringen utvärderar hur det nationella genomförandet av direktivet lyckas i förhållande till de uppställda målen, offentliggör och delger riksdagen en utredning om detta senast i början av 2027 och vid behov inleder lagberedning för att utvidga de uppgifter och den geografiska täckning som lagen kräver samt för att sänka den tillämpade omsättningsgränsen.

Helsingfors 20.3.2024

Mai Kivelä vänst
Oras Tynkkynen gröna
Juha Viitala sd
Helena Marttila sd
Lotta Hamari sd